

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

L. 717 / 22.11.2022

AVIZ

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 7153
IESIRE	
Ziua	15
Luna	11
An	2022

**referitor la propunerea legislativă pentru
modificarea și completarea Legii nr.248/2005 privind regimul
liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, precum și pentru
modificarea articolului 23 din Legea nr.272/2004 privind protecția și
promovarea drepturilor copilului (b658/24.10.2022)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, precum și pentru modificarea articolului 23 din Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (b658/24.10.2022).*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 15.11.2022, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- conform prevederilor art.38 din Codul Civil „capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră”, iar „persoana devine majoră la împlinirea vârstei de 18 ani”. De asemenea, conform prevederile art. 41 alin. (1)

din Codul Civil „minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă”, iar, conform prevederilor alin. (2), *„actele juridice ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de aceasta cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar, în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea, avizul sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.”* Așa cum se poate observa, prevederile Codului Civil sunt clare și fără echivoc în ceea ce privește vârsta majoratului și exercitarea capacității de exercițiu restrânsă;

- în instrumentul de motivare al propunerii legislative sunt prezentate câteva posibile beneficii ale noilor dispoziții propuse, cum ar fi facilitarea efectuării studiilor în străinătate sau reunirea cu familia, însă, în același timp, se impune a fi avut în vedere faptul că tratarea copilului cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani ca și când ar avea capacitate deplină de exercițiu pe perioada șederii pe teritoriul altui stat creează premisele asigurării unui risc cu costuri sociale și financiare mult mai mare comparativ cu cele actuale;
- în lipsa prevederilor actuale referitoare la însoțirea minorilor cu vârsta până în 18 ani de către un adult, copilul cu vârsta peste 16 ani care pleacă în străinătate poate deveni foarte ușor minor neînsoțit, întrucât nu există nicio garanție că acel copil, care pleacă din România, fără a fi supravegheat de un adult, va fi preluat la destinație de un adult care supraveghează creșterea și îngrijirea minorului respectiv. Conform legislației naționale, copilul între 16 și 18 ani este minor și are capacitate restrânsă de exercițiu. Mai mult, indiferent de dispozițiile naționale referitoare la ieșirea din țară a minorului cu vârsta peste 16 ani, dacă în legislația din țara de destinație copilul este considerat minor până la vârsta de 18 ani, odată identificat pe teritoriul statului respectiv, poate fi considerat neînsoțit și preluat în sistemul de protecție specială al statului respectiv. Din analiza datelor și informațiilor existente la nivelul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, cei mai mulți copii identificați ca fiind neînsoțiți pe teritoriul altor state pentru care s-a inițiat procedura de repatriere, așa cum este ea reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 1443/2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora, au plecat din țară însoțiți de un adult. Numai în perioada 2015 – 2021, la nivelul ANPDCA, au fost înregistrate 1083 de cazuri de copii neînsoțiți pe teritoriul altor state, cu vârsta peste 16 ani, pentru care au fost inițiată procedura de repatriere;

- în ceea ce privește actele normative care prezumă maturitatea tinerilor între vârsta de 16 ani și cea de 18 ani, invocate în instrumentul de motivare, la o analiză atentă a prevederilor acestora, se poate constata că acestea sunt aplicabile pe teritoriul național, unde instituțiile statului pot interveni astfel încât să le apere drepturile acestora. Pentru minorul cu vârsta între 16-18 ani ieșit din țară fără respectarea prevederilor actuale ale Legii nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare, instituțiile din țara de destinație nu pot face nimic altceva decât să îi preia în sistemul de protecție, în cazul apariției unei situații de risc. Reducerea la 16 ani a vârstei de circulație în străinătate pentru minori vulnerabilizează și mai mult copiii români în fața rețelelor de criminalitate organizată. În practică, modificarea legislativă va facilita scoaterea din România a copiilor, potențiale victime ale traficului de minori sau altor forme de criminalitate;
- România are cel mai mare număr de minori traficați în Europa și numărul acestora a crescut de 10 ori în 2 ani, arată Raportul Comisiei Europene „*Data collection on trafficking in human beings in the EU*”, la pagina 33, publicat în octombrie 2020:
 - numărul copiilor români înregistrați ca victime ale traficului de persoane în UE-28 în perioada 2017-2018 a fost de aproape 10 ori mai mare decât pentru 2015-2016, iar numărul copiilor victime înregistrate care dețin cetățenia franceză de două ori mai mare. În plus, în 2015-2016, numărul de copii cu cetățenie britanică raportat a fost zero;
 - fetele au reprezentat majoritatea (62 %) dintre victimele înregistrate în UE-28, cu cetățenie UE. În anii anteriori, perioada de raportare 2015-2016, fetele reprezentau 84 % dintre copiii victime cu cetățenie UE. Fetele au reprezentat marea majoritate (82 %) a copiilor victime cu cetățenie UE în UE-27, în 2017-2018;
 - nu există reglementare europeană în ceea ce privește reducerea vârstei de circulație în străinătate pentru minori, doar 4 țări (Franța, Spania, Belgia, Irlanda) având o astfel de reglementare în vigoare, însă aceste țări nu se confruntă cu traficul de persoane în rândul propriilor cetățeni. Raportul „*Data collection on trafficking in human beings in the EU*” menționează doar un număr de 13 cetățeni belgieni și 5 cetățeni irlandezi traficați, niciunul dintre aceștia nefiind minor. În același raport, victime - cetățeni români sunt 2880 de persoane și, dintre acestea, 839 sunt minori (în procent de 29%);
- datele statistice pentru anul 2020, publicate de Guvernul României și prelucrate de Centrul European pentru Educație și Cercetare Juridică/ European Center for Legal

Education and Research (ECLER) care coordonează Rețeaua ONG Împotriva Traficului de Persoane (RoTIP), arată că numărul de copii exploatați este în continuă creștere, acoperind toate vârstele - de la 1 an la 18 ani -, cu o pondere foarte mare a copiilor cu vârste între 16 și 18 ani care sunt, în special, exploatați sexual;

- reducerea vârstei de circulație în străinătate va ridica probleme și în cazul divorțurilor, permițând unuia dintre cei doi părinți să părăsească țara împreună cu minorul/ minorii cu vârsta peste 16 ani fără a avea acordul celuilalt părinte;
- pentru copiii din centrele de plasament, prevederile proiectului legislativ vor avea efecte devastatoare, afirmație bazată pe Raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind situația cazurilor copiilor dispăruți, constituită la nivelul Camerei Deputaților, care a menționat la capitolul motive care stau la baza plecării minorilor din centrele de plasament „*lipsa de colaborare a reprezentanților DGASPC-urilor, precum și încurajarea acestora pentru fetele din centru de a pleca să facă bani*”.
- cetățenii cu vârsta între 16 și 18 ani vor fi încurajați în a pleca din țară, după intrarea în vigoare a măsurilor propuse, în condițiile în care migrația deja depopulează România, cu efecte majore pe piața muncii. Raportul privind Migrația Globală 2022, prezentat de Organizația Internațională pentru Migrațiune, arată că raportul dintre populația românească ce a migrat în afara țării și cea de altă naționalitate care a migrat în România este de aproximativ 6 la 1, numărul emigranților români fiind de 6 ori mai mare decât numărul imigranților străini care se aflau pe teritoriul țării la finalul anului 2020. Mulți dintre acești tineri ar putea să trăiască în condiții foarte precare în străinătate, având în vedere lipsa studiilor și a mijloacelor de trai, fapt de natură a-i face foarte vulnerabili la exploatare și trafic;
- argumentul conform căruia mai sunt și alte țări care aplică astfel de prevederi nu este valid, întrucât niciuna dintre aceste țări nu se situează în poziția României în ceea ce privește traficul de copii, numărul de mame adolescente, lipsa educației sexuale, migrațiune etc.

Președinte,
Bogdan SIMION

